

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра адміністративного менеджменту та зовнішньоекономічної
діяльності

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан Факультету директор ННІ
Остапчук А.Д.)
2022_р.

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри адміністративного
менеджменту та зовнішньоекономічної
діяльності

Протокол № 20 від “24” травня 2022 р.

Завідувач кафедри
(Луцяк В.В.)

“РОЗГЛЯНУТО”

Гарант ОП _____

Гарант ОП
(Діброва Л.В.)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«БІЗНЕС-ПРОЕКТУВАННЯ В МІЖНАРОДНОМУ
СЕРЕДОВИЩІ»**

спеціальність 073 «Менеджмент»
(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма _____ Менеджмент ЗЕД
факультет _____ аграрного менеджменту
(назва факультету)

Розробники: к.е.н., доцент Коваленко Н.О.
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2022 р.

1. Опис навчальної дисципліни

„Бзнес-проектування в міжнародному середовищі”

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	073 – «Менеджмент»	
Освітньо-професійна програма	Адміністративний менеджмент	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	— (назва)	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	2	2
Семестр	1	1
Лекційні заняття	10 год.	8
Практичні, семінарські заняття	10 год.	14
Лабораторні заняття	_____ год.	
Самостійна робота	_____100_____ год.	98
Індивідуальні завдання	_____ год.	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	4 год. _____20_____ год.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Основна мета запропонованого курсу, полягає у отриманні студентами знань про об'єктивні закономірності, умови, процеси і специфічні особливості економічної діяльності та розвитку сільського господарства, а також набуття навиків їх практичного застосування для визначення оптимальної організації підприємства, проектуванні, плануванні, зокрема на міжнародному рівні.

Завдання дисципліни:

1. Знання основ організації виробництва та підприємницької діяльності, а також уявлення про поширені на практиці порівняльні статичні способи аналізу, проектування й планування:

- методичні основи
- кошторис підприємства
- програмне планування I і II

- лінійне програмування
2. Знання теоретичних основ фінансування:
    - поняття й цілі фінансування
    - форми фінансування: фінансування за рахунок власного й залученого капіталу, внутрішнє та зовнішнє фінансування
    - форми кредиту та витрати на кредит
    - ефективна відсоткова ставка, вплив низьких кредитів, сплата кредиту та ступінь інфляції, ліквідність, коротко- та довгострокове фінансове планування
    - відхилення від правил фінансування
  3. Вміння застосувати практично-орієнтовані методи й можливості планування:
    - спрощене планування підприємства на основі співставних маржинальних доходів (з конкретними прикладами) та за допомогою програмного планування
    - методи планування виробництва та підприємницької діяльності, у т.ч. планування інвестицій та фінансування з практичними прикладами і з використанням ЕОМ (план розвитку підприємства)
    - методи оцінки економічних переваг можливих альтернатив в окремих галузях (програмне планування I)
  4. Здатність за допомогою простих методів планування оцінити можливості пристосування підприємств до мінливих екологічних та економічних умов зовнішнього середовища; структура та особливості різних форм підприємств у аграрному секторі (сільськогосподарська статистика):
    - можливості підвищення доходів сільськогосподарських підприємств шляхом раціоналізації, горизонтальної та вертикальної інтеграції, розширення та комбінації доходів
    - спосіб дій при плануванні підприємства
  5. Вміння проводити обґрунтований аналіз підприємств на основі результатів господарського планування
    - економічно обґрунтоване визначення прибутку від виробничої та господарської діяльності
    - визначення об'єктно-орієнтованого прибутку
    - аналіз рентабельності та найважливіших факторів впливу
    - показники стабільності у сфері майна і доходів
    - показники ліквідності на момент та за період часу.

Студенти повинні **знати** про основні взаємозв'язки на загальновиробничому рівні, для того щоб зуміти вирішити важливі проблеми планування роботи сільськогосподарських, аграрно-індустріальних та аграрно-торгівельних підприємств.

Студенти повинні **вміти** складати фактичний план, оптимізаційний план та плани розвитку підприємства, а також супроводжуючі фінансові плани.

3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовний модуль 1. Проектування підприємства. Характеристика підприємства.												
Тема 1. Планування підприємства:	14	2	2	-	-	10						

проведення планування та загальні економічні принципи. Управління проектами.													
Тема 2. Характеристика підприємства. Проектування на міжнародному рівні.	16	3	3	-	-	10							
Разом за змістовим модулем 1	30	5	5			20							
Змістовний модуль 2. Аналіз виробництва та господарської діяльності підприємства. Найважливіші методи бізнес-проектування.													
Тема 3. Аналіз виробництва та господарської діяльності підприємства	19	2	2	-	-	15							
Тема 4. Огляд найважливіших міжнародних проектних методів	21	3	3	-	-	15							
Тема 5. Ознайомлення з роботою програми виробничого планування МАХ	25	5	5	-	-	15							
Тема 6. Ознайомлення з роботою програми виробничого планування ВЕР	20	5	5	-	-	15							
Разом за змістовим модулем 2	90	15	15			60							
Усього годин	120	40	40			80							

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Оптимізація виробничо-економічних показників підприємства за допомогою програмного планування I і II	2
2	Ознайомлення з роботою програми виробничого планування МАХ	4
3	Виконання окремих завдань з виробничого планування за допомогою програмного пакету МАХ	4

4	Порівняння статичного та динамічного розрахунку ефективності інвестицій з використанням окремих фінансово-математичних факторів (придбання міні-автобуса). Визначення тривалості інвестиційного проекту (інвестиції в багаторічні культури)	4
5	Мультиперіодична калькуляція рентабельності на прикладі інвестицій в техніку та споруди	4
6	Порівняльний аналіз статичних та динамічних розрахунків ефективності інвестицій у зерносховище	2
7	Розрахунок системи показників для складання планів підприємства	2
8	Ознайомлення з роботою програми виробничого планування ВЕР	4
9	Калькуляція показників рентабельності, стабільності та ліквідності підприємства за допомогою програмного пакету ВЕР	4
	разом	30

6. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
...		

7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

Запитання до іспиту з дисципліни

1. Принцип граничної вартості
2. Принцип альтернативних витрат
3. Диспропорційні витрати виробництва
4. Базис для порівняння заходів у виробничому плануванні
5. Загальний хід планування діяльності підприємства
6. Загальна характеристика підприємства
7. Виробничі фактори на підприємстві
8. Показники забезпеченості господарства земельними ресурсами
9. Показники забезпеченості робочою силою
10. Майно і капітал
11. Інші виробничі обмеження господарської діяльності
12. Квантифікація виробничих процесів
13. Визначення виробничих показників для Факт-підприємства
14. Аналіз господарської діяльності підприємства
15. Визначення додаткових виробничих процесів
16. Співставлення можливих виробничих процесів на підприємстві

- 17.Співставлення планів господарства: оптимізоване Факт-підприємство, плани розвитку господарства
- 18.Поглиблені спеціальні аналізи планів розвитку підприємства
- 19.Оцінка планів підприємства і вибір “оптимального” плану
- 20.Джерела даних для планування господарської діяльності
- 21.Методологія визначення прибутку
- 22.Вартість факторів виробництва
- 23.Показники рентабельності та суть рентабельності
- 24.Чистий прибуток
- 25.Доход виробництва
- 26.Окупність факторів виробництва
- 27.Рентабельність капіталу
- 28.Рентабельність використання робочої сили
- 29.Нетто-рентабельність
- 30.Фактори впливу на рентабельність підприємства
- 31.Суть поняття стабільності господарства
- 32.Показники стабільності за майновим критерієм оцінки
- 33.Зміна розміру власного капіталу
- 34.Частка залученого капіталу і покриття залученого капіталу
- 35.Забезпеченість підприємства основними засобами
- 36.Ступінь зносу основних засобів
- 37.Показники стабільності за критерієм доходності
- 38.Показник частки прибутку
- 39.Показник частки маржинального доходу
- 40.Суть ліквідності, класифікація показників ліквідності
- 41.Показники ліквідності на певний момент часу
- 42.Показники ліквідності за певний період
- 43.Пороги і резерви платіжної здатності
- 44.Фінансовий потенціал підприємства
- 45.Причини недостатньої ліквідності
- 46.Класифікація різних методів планування господарської діяльності
- 47.Розмежування статичного і мультиперіодичного методів планування
- 48.Момент складання плану і базовий момент
- 49.Методи статичного планування діяльності підприємства
- 50.Складання кошторису підприємства
- 51.Програмне планування I, II
- 52.Лінійне програмування
- 53.Поняття і причини інвестування
- 54.Поняття і випадки фінансування
- 55.Класифікація форм фінансування
- 56.Власне фінансування: внутрішнє, зовнішнє
- 57.Залучене фінансування: кредитування, консолідація, особливі форми залученого фінансування
- 58.Визначення і класифікація кредитів
- 59.Форми кредитування

60. Поняття платіжної здатності
61. Забезпечення кредитів
62. Витрати на кредит (ефективна відсоткова ставка)
63. Пільгове кредитування
64. Кредитні платежі та інфляція
65. Правила фінансування
66. Грошовий кошторис і фінансове планування
67. Коротко- та довгострокове фінансове планування
68. Заходи щодо забезпечення потреби в капіталі
69. Поняття Cash Flow I, II, III, IV
70. Методика визначення та інтерпретація розрахункових відсоткових ставок для Cash Flow I, II, III, IV
71. Структура і призначення програм виробничого планування MAX, BEP у міжнародній практиці

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ			
ОС Магістр ОП Менеджмент ЗЕД	Кафедра адміністративного менеджменту та ЗЕД навч. рік	ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 3 з дисципліни Бізнес-проекткування у міжнародному середовищі	Затверджую Зав. кафедри (підпис) (ПІБ) " __ " травня 20 р.
<i>Екзаменаційні запитання</i>			
1. Етапи проектування.			
2. Програмне планування I.			
<i>Тестові завдання різних типів</i>			

1. Які показники необхідно визначити для заключної оцінки результатів планування:
1) стабільності
2) рентабельності
3) ліквідності
2. Маржинальний дохід агрегованого процесу обчислюється шляхом визначення:
1) маржинального доходу тваринництва і позитивного маржинального доходу необхідного для нього корму
2) маржинального доходу рослинництва
3) маржинального доходу необхідного корму
4) маржинального доходу тваринництва і негативного маржинального доходу необхідного для нього корму
3. Неоплачувана робоча сила — це ті робітники:
1) для яких в підприємстві не передбачена заробітна плата,
2) які отримують свої доходи з прибутку,
3) як правило, вони є членами сім'ї власника підприємства.
4. На основі типового результату можна проводити аналіз діяльності підприємства:
1) за три роки
2) за два роки
3) за один рік
4) за чотири роки
5. За допомогою аналізу рентабельності визначають:

1) чи забезпечується покриття витрат на використанні власні фактори виробництва (власний капітал, власна робоча сила - середні показники для даного регіону, які можуть бути отриманим при альтернативному використанні факторів)
2) чому відшкодування витрат не є достатнім
3) які є можливості для підвищення рентабельності підприємства
4) всі варіанти вірні

6. Прибуток являє собою:
1) плату за фактори, які ще не були винагородженні
2) є центральним показником економічної ефективності підприємства в цілому
3) є позитивним показником економічної ефективності підприємства в цілому
4) є винагородою підприємця

7. Рентабельність використання робочої сили розраховується
1) який дохід було отримано від застосування праці і в якому відношенні знаходиться цей дохід до використаної праці
2) який дохід було отримано від оплати праці і в якому відношенні знаходиться цей дохід до використаної праці
3) який дохід було отримано від застосування праці і в якому відношенні знаходиться цей прибуток до використаної праці
4) який дохід було отримано від застосування праці і в якому відношенні знаходиться цей дохід до затрат

8. Який показник показує, на яку суму зміниться загальний прибуток господарства при розширенні виробництва, якщо всі необхідні непропорційні (постійні) ресурси ще є у вільному розпорядженні?

9. Знайдіть відповідності:

А. Змінні витрати	1) витрати на використання капіталу, страхові, податкові відрахування і витрати утримання
В. Постійні витрати	2) витрати, пов'язані із технічним обслуговуванням основного засобу, витрати на ремонт, витрати на придбання паливо-мастильних матеріалів

10. Знайдіть відповідності:

А. Надходження – це:	1) платіжні засоби, що проходять через касу або банк і виплати по кредитах
В. Виручка – це:	2) платіжні засоби, що надходять підприємству через банк або касу
С. Виплати – це:	3) надходження по кредитах
	4) грошова вартість вироблених продуктів і послуг

8. Методи навчання. Лекції, практичні і семінарські заняття, кейси, самостійна робота.

9. Форми контролю. екзамен.

10. Розподіл балів, які отримують студенти.

Оцінювання знань студентів відбувається за 100 – бальною шкалою і переводиться в загальні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про введення в дію від 27.12.2019р. № 1371).

Оцінка національна	Визначення оцінки ЄКТС	Рейтинг студента, бали
Відмінно	ВІДМІННО – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90 – 100

Добре	ДУЖЕ ДОБРЕ – вище середнього рівня з кількома помилками	82 – 89
	ДОБРЕ – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	74 – 81
Задовільно	ЗАДОВІЛЬНО – непогано, але зі значною кількістю недоліків	64 – 73
	ДОСТАТНЬО – виконання задовольняє мінімальні критерії	60 – 63
Незадовільно	НЕЗАДОВІЛЬНО – потрібно працювати перед тим, як отримати залік (позитивну оцінку)	35 – 59
	НЕЗАДОВІЛЬНО – необхідна серйозна подальша робота	01 – 34

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

11. Методичне забезпечення

1. Коваленко Н.О. Методичні рекомендації щодо застосування програми «Прийняття управлінських рішень «МАХ»»: Навчальне видання.- К.: «ЦП «Компринт». 2019. 42 с.
2. Коваленко Н.О.. Методичні рекомендації щодо застосування програми «Прийняття управлінських рішень «ВЕР»»: Навчальне видання.- К.: «ЦП «Компринт». 2019. 27 с.
3. Коваленко Н.О. Методичні рекомендації по розробці курсових проектів з дисципліни «Планування і організація підприємства». К.: «ЦП «Компринт». 2019. 11 с.

12. Рекомендована література

Основна

1. Фермер: базовий рівень. Том 1./ Бекман К., Бреккер Й. та ін. К.: Інтас, 2014. 625 с.
2. Фермер: професійний рівень. Том 2./ Бекман К., Бреккер Й. та ін. Суми: Університетська книга, 2014. 601 с.
3. Організація і управління виробництвом [Текст] : навчальний посібник для студентів вищих аграрних навчальних закладів/ О. Ю. Єрмаков [та ін.] ; За ред. О. Ю. Єрмакова ; Національний університет біоресурсів і природокористування України. К. : НУБіП України, 2016. 350 с.
4. Ігор Должанський, Тетяна Загорна. Бізнес-план. Технологія розробки. Центр навчальної літератури. 2019. 384 с.
5. Михайло Галушак, Андрій Оксентюк, Ігор Гевко. Організація виробництва у прикладах та задачах. Кондор. 2018. 214 с.

Допоміжна

6. Deutsch-English-Russisch-Ukrainisches Wörterbuch für Ökonomie/ Prof. Dr. H. Ströbel, Dr. L. Chomenko, C. Schuh, N. Zynych. Winnyzya: NOWA KNYHA, 2003. 327 S.

13. Інформаційні ресурси

1. www.rada.gov.ua
2. www.ukrstat.gov.ua
3. www.fao.org
4. www.bank.gov.ua